

ด่วนที่สุด
ที่ ยธ ๐๕๐๔/๓๖

สคค. ██████

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ธ310/65

10 ม.ค. 2565 เวลา 17 15 น.

1 ขมา mail 11 ล้อ

สำนักงานกิจการยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๔
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๓๘๘๘๙ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานกิจการยุติธรรม พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร) อย่างไรก็ตาม มีความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับคดีภาษีอากร รวมถึงเขตอำนาจศาลภาษีอากรกลาง ดังนี้

๑. คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากคดีแพ่งโดยทั่วไปเนื่องจากเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐอันเนื่องมาจากการประเมินหรือการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นคดีที่มีความซับซ้อน การพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรจะทำให้การพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม คดีภาษีอากรเป็นคดีที่มีลักษณะเฉพาะและการโต้แย้งสิทธิเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่มีความแตกต่างจากคดีอาญาซึ่งมีประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ และจากการศึกษาในเรื่องนี้ พบว่า ในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเยอรมนี มีการจัดตั้งศาลภาษีอากรเป็นการเฉพาะแยกออกจากศาลยุติธรรม เนื่องจากเห็นว่าผู้พิพากษาไม่อาจมีความรู้ความเชี่ยวชาญในทุกสาขาของกฎหมายได้ ในคดีพิเศษเฉพาะด้านจึงมีความจำเป็นต้องได้รับการวินิจฉัยชี้ขาดจากผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษทางด้านกฎหมายมหาชนในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ โดยศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรอันถือเป็นศาลชั้นต้นของประเทศเยอรมนี เรียกว่า “ศาลภาษีอากรมลรัฐ” (Tax Court) และศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ในระดับศาลสูงสุด เรียกว่า “ศาลภาษีอากรสหพันธรัฐ” (The Federal Tax Court) และประเทศสหรัฐอเมริกา ก็มีการจัดตั้งศาลภาษีอากรเป็นการเฉพาะแยกออกจากศาลยุติธรรมเช่นเดียวกันกับประเทศเยอรมนี โดยมีศาลที่ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดในคดีภาษีอากร เรียกว่า “ศาลภาษีอากรสหรัฐ” (The United States Tax Court) รวมถึงมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรเป็นการเฉพาะ และการพิจารณาคดีมีลักษณะกึ่งกล่าวหา กึ่งไต่สวน อย่างไรก็ตาม นอกจากการฟ้องคดีภาษีอากรต่อศาลภาษีอากรสหรัฐแล้ว ยังมีทางเลือกอื่นที่รองรับสิทธิของเอกชนในการฟ้องคดีภาษีอากร โดยเอกชนสามารถเลือกฟ้องคดีภาษีอากรที่ “The United States District Court” หรือ “The United States Claim Court” ได้ด้วย ดังนั้น จึงมีข้อสังเกตว่า การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร) เพื่อให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาษีอากร

จึงมีความจำเป็น ...

จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งในคดีอาชญากรรมและคดีอาญาควบคู่กันด้วย

๒. มาตรา ๔ กำหนดให้ศาลอาชญากรรมกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่สำหรับบรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลอาชญากรรมกลาง จะยื่นฟ้องต่อศาลอาชญากรรมกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลอาชญากรรมกลางที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เห็นว่านอกเหนือไปจากเขตอำนาจศาลในจังหวัดที่กำหนด คู่พิพาทต้องนำ “คดีอาญา” ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาชญากรรมมาฟ้องที่ศาลอาชญากรรมกลาง บทบัญญัติดังกล่าวอาจเป็นการเพิ่มภาระทั้งในด้านการเดินทางและค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะคู่พิพาทฝ่ายเอกชน ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายเดิมที่กำหนดให้การดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับอาชญากรรมให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลจังหวัดหรือศาลแขวงแล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมที่อยู่ในเขตอำนาจที่คู่พิพาทมีภูมิลำเนาได้ โดยไม่ถูกบังคับให้ต้องไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลอาชญากรรมกลางเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจโท

(พงษ์ธร ชาญสิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

กลุ่มกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๐๘ (พิกษ์สินีฯ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๕